

SKOV- OG
 NATURSTYRELSEN
 Vestjylland
 J.nr.
 Ref. CSH
 Den 4. marts 2008

Referat af offentligt brugerrådsmøde, 5. marts 2008.

Mødet blev afholdt på Hotel Lidenlund, Vasen 11, 7620 Lemvig.
 Der var ca. 45 deltagere, hvilket var færre end forventet.
 Dirigent: Bjarne From.

Brugerrådets medlemmer:

Navn	Til stede	Udpeget af
Johnny Rasmussen	X	Valgt på off. brugerrådsmøde 2008+2009 (2 år)
Bjarne From	X	Valgt på off. brugerrådsmøde 2007+2008 (2 år)
Uffe Haubjerg	X	Valgt på off. brugerrådsmøde 2008+2009 (2 år)
Karen Barfod	X	Valgt på off. brugerrådsmøde 2008+2009 (2 år)
Berit Kiilerich		Valgt på off. Brugerrådsmøde 2007+2008 (2 år)
Conni Fuglsbjerg		Valgt på off. Brugerrådsmøde 2007+2008 (2 år)
Finn Bækdal		Danmarks Idrætsforbund
Allan Kjær Villesen		Friluftsrådet
John Clausen	X	Danmarks Naturfredningsforening
Arne Thomsen		Herning kommune indtil 31.12.09
Bertel Jensen	X	Ringkøbing-Skjern byråd 1.1.07-31.12.09
Bodil Pedersen		Holstebro Kommune, Natur og Miljø – valgt jan.2007
Johannes E. Mortensen		Struer Kommune – Byrådet Valgt 1.1.07-31.12.09
Jørgen Nørby	(sygdom)	Valgt af kommunalbestyrelsen 1.1.07-31.12.09
Dina Overgård	X	Turistorganisationerne

Dagsorden:

- Hvilke større opgaver blev løst i 2007.
- Arbejdsprogram 2008 i overskrifter.
- Valg af 3 nye medlemmer til brugerrådet. På valg er Karen Barfod, Johnny Rasmussen og Uffe Haubjerg
- --- kaffe ---
- Strandengene på **Harboøre Tange** har stor betydning som yngleområde for sjældne vade-fugle som f.eks. brushane, engryle, klyde m.fl. Ligeledes kan hele området forbedres for menneskers oplevelsesmuligheder i området.
Hvordan forvaltes disse spændende arealer bedst muligt ?
- Eventuelt

Hvilke større opgaver blev løst i 2007.

Indsatsen i 2007 og planerne for 2008 blev behandlet under et. En mere detaljeret gennemgang kan findes på distriktets hjemmeside

<http://www.skovognatur.dk/Lokalt/Vestjylland/Drift/Status.htm#Formidling>

Jagt – og vildtforvaltning (Jens Henrik Jakobsen)

Stormøde om kronvildtforvaltning

Dåvildtudsætning

Hvalstranding

Omlægning af jagten i Klosterheden Plantage

Betalingsjagterne

Sandflugtsbekæmpelse (Jens Henrik Jakobsen)

Fællesprojektet om rydning ved Thorsminde

Minkprojektet (Dorte Flindt-Egebak)

Landsdækkende projekt samlet i Vestjylland

Handlingsplan 2009

Formidling og naturvejledning (Thomas Borup Svendsen)

- Naturvejledning: 13.500 deltagere
- Heraf godt 100 bæverture med ca. 3.000 deltagere
- Naturskolen og Naturbase Fruerhøj: 6.000 børn og voksne
- Naturbussen: 3.000 deltagere (100 ture)
- Anmeldte arr.: 20.000 deltagere
- Deltagelse i DN's affaldskampagne
- Skovens dag i Ølgryde
- Evaluering af Naturskolen
- Udeskole. I tæt samarbejde med VIA University College og Lemvig Kommune.
- Hjemmesiden udbygges. Det er tanken i endnu højere grad at formidle budskaber til omverdenen via hjemmesiden.

Friluftsliv, faciliteter og anlæg (Thomas Borup Svendsen)

- Toilet- og Informationshus ved Møllesøen

- Tre nye sheltere er opsat ved Røjklit Havn (Stadil Fjord). Shelterne har form som en stak rusepæle, og falder på den måde ind i havnemiljøet.
- Nyt madpakkehus på skovlegepladsen ved Fjand
- Renovering af mini-museet ved Nr. Lyngvig Fyr
- Ny toiletbygning ved Houvig Strand.
- Bålplads ved Jeppes Led
- Shelters i Hornet
- 10 primitive bænke ved Husby
- Ny gangbro ved badesøen (Ulfborg)

Større opgaver i 2007 (Thomas Borup Svendsen)

- EU-projektet om engfugleforvaltning
- Retablering af strandenge ved Nissum Fjord
- VMPII-projektet Tim Enge
- Jegindødæmningen/Tambosund bro

Planer for 2008: (Thomas Borup Svendsen)

- Ny hundeskov ved Ølgryde
- Etablering af 4 nye primitive lejrpladser
- Etablering af ny vandre-, opgave- og oplevelsestur ved Sørup Dam i Hoverdal Plantage
- Renovering af naturlegepladsen ved Femhøjsande
- Bovbjerg Fyr
- Analyse af "nedlæggelsesmodne" anlæg/stier
- Fællesprojekt om Nr. Lyngvig Fyr
- Rydning af større bjergfyrearealer i Husby. Arealerne overgår til klithede
- Rydning af klithederne ved Nr. Lyngvig (forslag fra DN).
- Indsats ved Troldhede brunkulsleje
- Skovens Dag ved Husby – 150 års jubilæum
- Brintbil i Klosterheden
- Sundheds- og motionstiltag (Karen Barfod)
- Fri teltning i: Resenborg, Skalstrup, Åbjerg, Møborg og Skårnøse plantager

Skovdyrkning (Christian Hollesen)

- Hugst normaliseret efter stormfald (54.000 kfm gavnt træ, samt 21.000 kfm flis)
- Kulturanlæg efter naturnære principper vil forme fremtidens skov. Vi får mere blandingskov med højere andel af løvtræ. Dette skulle gerne medvirke til at få en mere stabil og varieret skov.
- Billeangreb. Nye rande efter stormfaldet i 2005 giver svækkede træer og mange væltede enkelttræer. Dermed er der større risiko for nye angreb af typografbillen.

Pyntegrønt, juletræer og biprodukter (Christian Hollesen)

- Ophør med dyrkning af nordmannsgran juletræer. Hugst i 2007 ca. 2300 stk.
- Selvklip af ca. 130 ton nobilis og ca 130 ton omorika, bjergfyr m.v. Vanskelige markedsvilkår for handel med pyntegrønt

Naturpleje (Christian Hollesen)

- Hedepleje gennem afbrænding, slåning og afgræsning
- Der er foretaget to større hedeafbrændinger på Tihøje hede og på Øster Lem hede.
- Enge ved ådalene udlejes helst til afgræsning

Fortidsminder (Christian Hollesen)

- Gravhøje, milepæle, gamle hulveje m.v. plejes.

Valg af 3 nye medlemmer til brugerrådet.

På valg er Karen Barfod, Johnny Rasmussen og Uffe Haubjerg.

Alle 3 medlemmer blev uden modkandidater genvalgt med applaus, for en 2 års periode.

Harboøre Tange (Jens Hjerrild Hansen)

- Der er planer om at overføre arealer fra Kystdirektoratet til Skov- og Naturstyrelsen
- Ca. 500 ha. brakvandsenge, krat og rørsump
- Der findes 2 forpagtningsaftaler, græsning ~ 280 ha.
- Der findes 1 jagtlejekontrakt incl. flugtsskydningsbane

Hensyn og forpligtelser (puslespillet skal gerne gå op)

- Natura2000 og Ramsar
 - Truede engfugle,
 - SNS handlingsplan
 - Rastende vandfugle
- Vandrammedirektivet
 - Vandkvalitet
- Offentligheden
 - Bekendtgørelse af 2006
 - Gældende jagtlejekontrakt
 - Andre naturbrugere
- Naturpleje
 - Hydrologi og salinitet
 - Græsning af rørbræmmer
 - Rede nedtrampning
 - Krager og ræve
 - Orkidéer
 - Kvægavler interesser
 - Jagtinteresser
 - Publikum interesser
 - Forurening
 - Veje og stier
 - El forsyning og jernbanen

Naturplejen på Harboøre Tange de kommende år.

- Gerne højere græsningstryk
 - Græsningstryk 0,6 dyr/ha. i perioden 15/5 til 1/10
 - Thyborøn Fjord ~ 250 ha. ~ 150 kreaturer
 - Harboøre Fjord ~ 210 ha. ~ 125 kreaturer
- Græsningsfenner
 - Reetablering af gamle hegninger ved Vestkystvejen
 - Storfenne rundt om Harboøre Fjord
 - Storfenne ved Thyborøn Fjord

- Afpudsning
 - Tagrør oa. rørsumpvegetation afpudses efter behov - sensommer
- Rydning af krat
- Bekæmpelse af invasive arter – mink, hyben

Efter gennemgangen var der generelt ros til de tanker, som Jens Hjerrild Hansen havde fremlagt for mulighederne på Harboøre Tange. Problemet omkring saliniteten blev diskuteret.

(Frede Ørum). Tidligere var der kun kreaturer i nord. Da var der mange fugle. Kraftig udskiftning af ferskvand med saltvand giver færre fugle og mindre liv i fjorden. Slusepraksis er utrolig vigtig. Det er fint med planerne om at lave bedre adgangsforhold på veje og stier på Tangen. Det er dog vigtigt at vejene også vedligeholdes, hvilket ikke sker i dag.

(Poul Erik Kynde). Tidligere var der en kørevej på toppen af klitten mellem fjord og hav. Kan den ikke genetableres ?

Der er store problemer med havtorn på Tangen.

Skal der evt. opstilles store vindmøller på Harboøre Tange ?

(TBS). Det er problematisk at vedligeholde en vej på toppen af diget, idet den konstant vil sande til. Problemet med havtorn vil vi se på, når vi overtager arealet. Større krat kan evt. fjernes.

Med hensyn til evt. opstilling af vindmøller på Harboøre Tange, vil vi fastslå, at det primært er en politisk beslutning, som vi ikke har kommentarer til.

Eventuelt

(John Clausen) Vandrestierne omkring Møllesøen bliver opkørte af mountainbikere.

(TBS:) Vi ønsker ikke, at hverken mountainbikecyklister eller ryttere til hest bruger de afmærkede vandreruter. Der er til begge kategorier afmærket specielle ruter, netop for at undgå, at vandreruterne bliver "opkørte" og dermed uegnede som vandrestier.

(Kim Bundgård) Engene inden for Harboøre Tange er truet af sandflugt.

(TBS:) Det er rigtigt, at der de sidste par år har været kraftig sandfygning fra klitten og ind på engene. Det gælder også ved Torsmindetangen, hvor det dog i første omgang er landevejen der bliver dækket af sand. Vejrliget med kraftig blæst er den primære årsag. Problemstillingen bliver behandlet ved det årlige klitsyn.

(Niels Sandgård, Husby grundejerforening). Opvækst af pil og rynket rose er et problem på de privatejede klitarealer. Kan Klosterheden afhjælpe problemet ?

(TBS) Det var tidligere amterne, der foretog naturpleje på privatejede, fredede arealer. Denne opgave er efter kommunalreformen overgået til de nye storkommuner, og altså ikke til Skov- og Naturstyrelsen.

(Dina Overgård) - spørger til markedsføringen af brintbil i Klosterheden, samt til mulighederne for fri teltning.

(TBS): Aftalen om evt. placering af en brintbil i Klosterheden plantage, er netop under forhandling. Markedsføringen vil ske i samarbejde med firmaet H2logic, der udvikler brintbilen. Det er tanken, at handicappede (og evt. dårligt gående) kan reservere bilen, og køre en tur på de lukkede skovveje. Ordningen med fri teltning har nu fungeret i Ølgryde plantage i flere år uden problemer, men også uden den helt store interesse fra brugerne. Det er tanken at udvide ordningen til flere andre skovområder.

(*Kim Bundgård*) Der er problemer med henkastet affald. Der ligger 8 plastsække ved vejen vest for Cheminova, men ingen reagerer, når man ringer til kommune eller kystdirektorat. Hvem skal man ringe til?

(*TBS:*) Som udgangspunkt er det grundejeren der klarer henkastet affald. I grelle tilfælde kan man forsøge at finde "natursvinet" og foretage en politianmeldelse.

(*Bertel Jensen*) Hvordan undgår man at odder fanges i minkfælde ?

Må man skyde dåvildt i indhegnet skov i Vestjylland ?

(*Dorte Flindt-Egebak*): Voksne oddere kan ikke komme ind i en minkfælde, så det problem findes næppe. Desuden skal fælderne tilses to gange dagligt – hvorefter evt. odderunger kan slippes løs.

(*Jens Henrik Jakobsen*). Spørgsmålet om jagt på dåvildt er mere komplekst. Der skelnes normalt mellem hjortefarme og godkendte dyrehaver. I begge tilfælde må man inden for hegnet aflive dåvildt ved skydning. Det er derimod ikke tilladt at lukke dåvildt ud i en tilgrænsende skov, og der "gå på jagt" efter det, idet dåvildt er blevet fredet i de fleste Vestjyske kommuner.

(*Frank Balleby, nabo til Klosterheden plantage.*) Jeg er ved at være træt af bæveren. Den gnaver på de løvtræer, som er plantet for flere år siden. Kan man få lov til at skyde den ?

(*TBS*). Der kan p.t. ikke fastsættes jagttid på bæver. Når etableringsfasen er overstået diskuteres en evt. afskydning. Indtil da forsøger SNS at afhjælpe problemerne for de lodsejere, som får besøg af bæveren. Vi fjerner f.eks. problematiske dæmninger som bæveren har bygget, eller vi indsætter drænrør i dæmningen. Værdifuldt løvtræ kan evt. indhegnes og i enkelte tilfælde har vi drevet bæveren væk fra et givent område. Ring til os, hvis der er bæverproblemer !

(*Bertel Jensen*)

Hvert år afholder Ringkøbing-Skjern kommune og Herning kommune Nationalparkdag på 2. Pinsedag med arrangementer mange steder i den kommende nationalpark. Trolhede brunkulslejer ligger faktisk i Skjern å Nationalpark.

I den forbindelse er jeg blevet spurgt om at fortælle om brunkulshistorien, og samtidig lave guidede rundvisninger rundt om Kulsøen, med fremvisning af de synlige rester fra graveperioden.

Turene starter flere gange om dagen fra P-pladsen ved Kulsøen.

I området er der i 1960'erne indrettet "ørkenaboret" med indførelse og plantning af i alt 470 forskellige buske og træer fra hele verden.

(*Kim Bundgård*)

Tak for et godt møde. Som formand for Harbøre-Thyborøn Jagtforening vil jeg gerne give opbakning til projektet. Det er nogle gode tanker og ideer der er fremlagt omkring mulighederne på Harbøre Tange.

(*Dirigenten Bjarne From*) kunne kl. ca. 22 afslutte mødet. Tak til de fremmødte for god spørgelyst og mange positive indlæg.

Tak til de ansatte for en åben og konstruktiv fremlæggelse, og tak for et godt tilrettelagt arrangement.

referent CSH.

